

T Á J É K O Z T A T Ó *
*az államháztartás központi alrendszerének
2018. április végi helyzetéről*

2018. május

* Az államháztartás központi alrendszerének havonkénti részletes adatai megtalálhatók a Magyar Államkincstár honlapján (<http://www.allamkincstar.gov.hu>).

ÖSSZEFOGLALÁS

A kormány költségvetési politikájának fókuszában továbbra is a gazdasági bővülés elősegítése és a magyar családok támogatása áll. Ennek tükrében az uniós források megelőlegezése, különféle infrastrukturális fejlesztések, valamint egyszeri kiadási intézkedések jellemezték az év első négy hónapját.

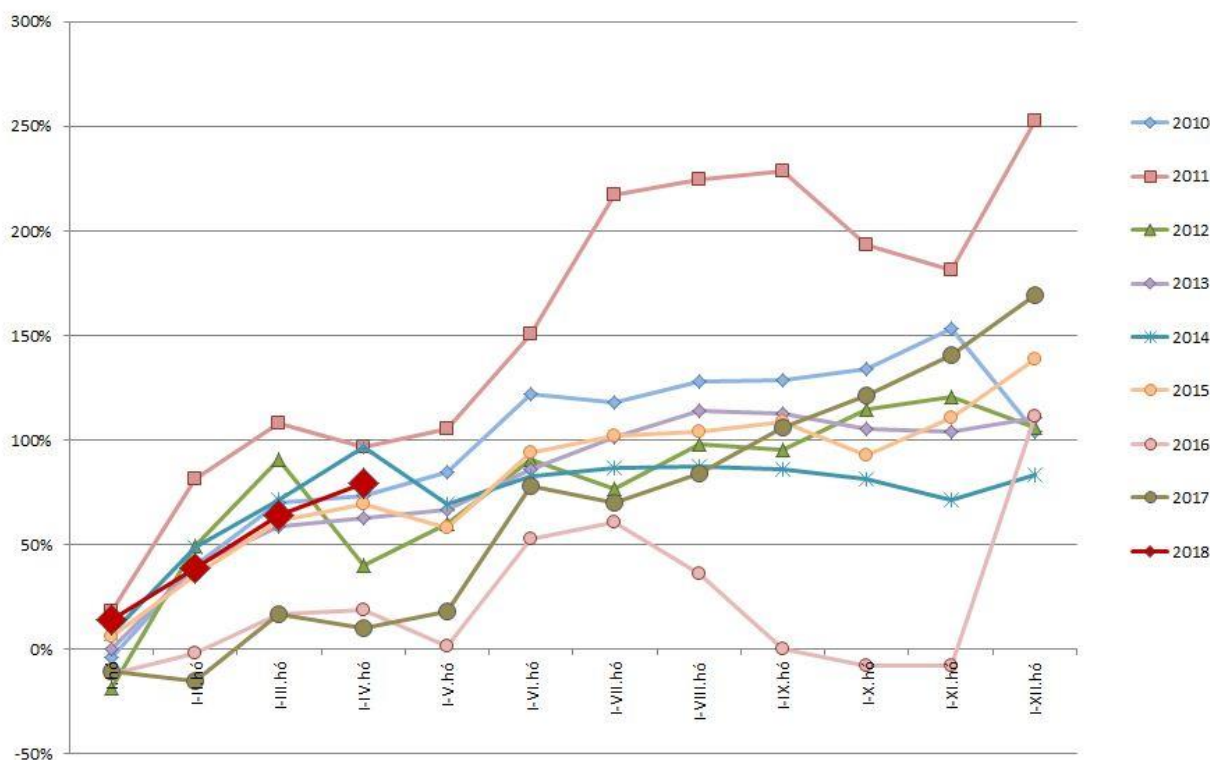
Az államháztartás központi alrendszerének hiánya 2018. április végéig 1081,4 milliárd forintot ért el. Ezen belül a központi költségvetés 1119,5 milliárd forint, az elkülönített állami pénzalapok 7,0 milliárd forint hiánnyal zártak, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai pedig 45,1 milliárd forintos többletet mutattak. Áprilisban az államháztartás központi alrendszerének hiánya 209,4 milliárd forintban teljesült.

Az első négyhavi egyenleg tekintetében elsősorban az uniós kifizetések és az egyes programok kiadásai voltak meghatározóak. Az idei uniós kifizetések elérték a 857,2 milliárd forintot, szemben a tavaly április végi 318,3 milliárd forinttal. Ezzel ellentétben mindössze 63,9 milliárd forintot utalt át eddig Brüsszel a nemzeti költségvetésbe. Folytatódtak azon fejlesztések (Modern Városok Program, Egészséges Budapest Program, kiemelt közúti projektek, valamint az Erzsébet-táborok modernizálása), melyekre forrást a hazai költségvetés biztosít. Azon túl, hogy tavasszal minden nyugdíjas és nyugdíjszerű ellátásban részesülő személynek egyszeri, 10 ezer forintos Erzsébet-utalványt juttatott a kormány, márciusban téli rezsicsökkentésről is döntött, így minden háztartást 12 000 forintos rezsiszámla-jóváírás illet meg.

Ezeket az intézkedéseket a költségvetés mozgásteré tette lehetővé. A kormány gazdaságpolitikájának köszönhetően 2018. január-áprilisban az általános forgalmi adóból 136,4 milliárd forinttal, a személyi jövedelemadóból 82,3 milliárd forinttal több bevétel keletkezett, a biztosítottak által fizetett nyugdíj-, egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulékok pedig 91,0 milliárd forinttal haladták meg az előző év azonos időszakának teljesülését. Ma már 4,43 millió embernek van munkája, amihez dinamikus béremelkedés párosul. Mindez érdemben hozzájárul a fogyasztás bővüléséhez, illetve a családok élethelyzetének további javulásához.

A kormány változatlanul 2,4%-os GDP-arányos hiánycéllal számol 4% feletti gazdasági növekedés mellett.

**A központi alrendszer egyenlege
az előirányzat százalékában**

Az államháztartás központi alrendszerének 2018. április végi főbb pénzforgalmi adatai a következők:

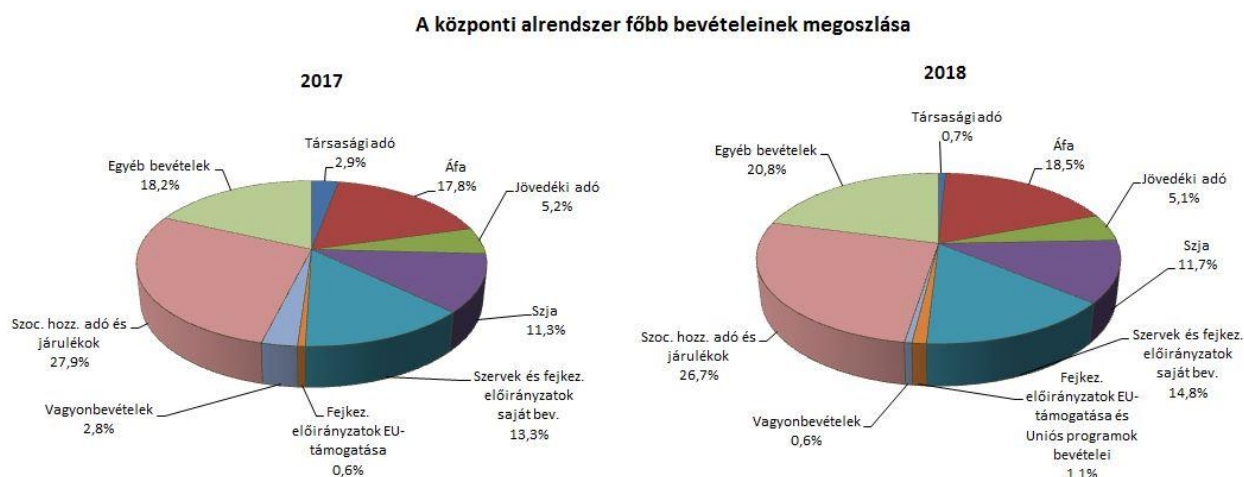
	2017. évi előzetes tény milliárd forintban (1)	2017. I-IV. hó tény milliárd forintban (2)	előzetes tény=100% Index (%) (2/1)	2018. évi törvényi előirányzat milliárd forintban (1)	2018. I-IV. hó tény milliárd forintban (2)	előirányzat=100% Index (%) (2/1)
Központi költségvetés egyenlege	-1 904,2	-100,3	5,3	-1 311,4	-1 119,5	85,4
bevétel:	13 087,4	3 568,5	27,3	12 553,8	3 936,9	31,4
kiadás:	14 991,6	3 668,8	24,5	13 865,2	5 056,4	36,5
Elkülönített állami pénzalapok egyenlege	72,5	39,9	55,0	-49,3	-7,0	14,2
bevétel:	720,0	203,5	28,3	517,0	149,5	28,9
kiadás:	647,5	163,6	25,3	566,3	156,5	27,6
Társadalombiztosítási alapok egyenlege	-142,2	-61,1	43,0	0,0	45,1	
bevétel:	5 326,2	1 687,7	31,7	5 680,6	1 891,5	33,3
kiadás:	5 468,4	1 748,8	32,0	5 680,6	1 846,4	32,5
Egyenleg összesen	-1 973,9	-121,5	6,2	-1 360,7	-1 081,4	79,5
bevétel:	19 133,6	5 459,7	28,5	18 751,4	5 977,9	31,9
kiadás:	21 107,5	5 581,2	26,4	20 112,1	7 059,3	35,1

I.

A KÖZPONTI ALRENDSZER PÉNZÜGYI FOLYAMATAINAK ALAKULÁSA

1. A FŐBB BEVÉTELEK

A központi alrendszer 2018. április végi 5977,9 milliárd forint összegű bevételei az előző év azonos időszakához képest 518,2 milliárd forinttal magasabb összegben alakultak. Ezen belül kiemelhető, hogy növekedtek az általános forgalmi adóból, a személyi jövedelemadóból, valamint a biztosítottak által fizetett nyugdíj-, egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulékokból származó bevételek. Mindezek mellett lényegesen magasabb összegben teljesültek a költségvetési szervek bevételei is. Elmaradtak viszont az előző év azonos időszakához képest a társasági adóból származó bevételek, az állami vagyonnal kapcsolatos befizetések, valamint az uniós támogatások utólagos megtérítése.

A bevételek közül a **társasági adó** mérlegsoron az év első négy hónapjában 43,4 milliárd forint realizálódott, ami az előző év azonos időszakától 115,9 milliárd forinttal maradt el. A bázisévhez viszonyítva az elmaradást egyrészt a 2017. évi adóelőleg-kiegészítést érintő rendelkezések 2018 januárjára történő jelentős áthúzóda magyarázza, másrészt jelentősen csökkent a növekedési adóhitel-befizetések összege.

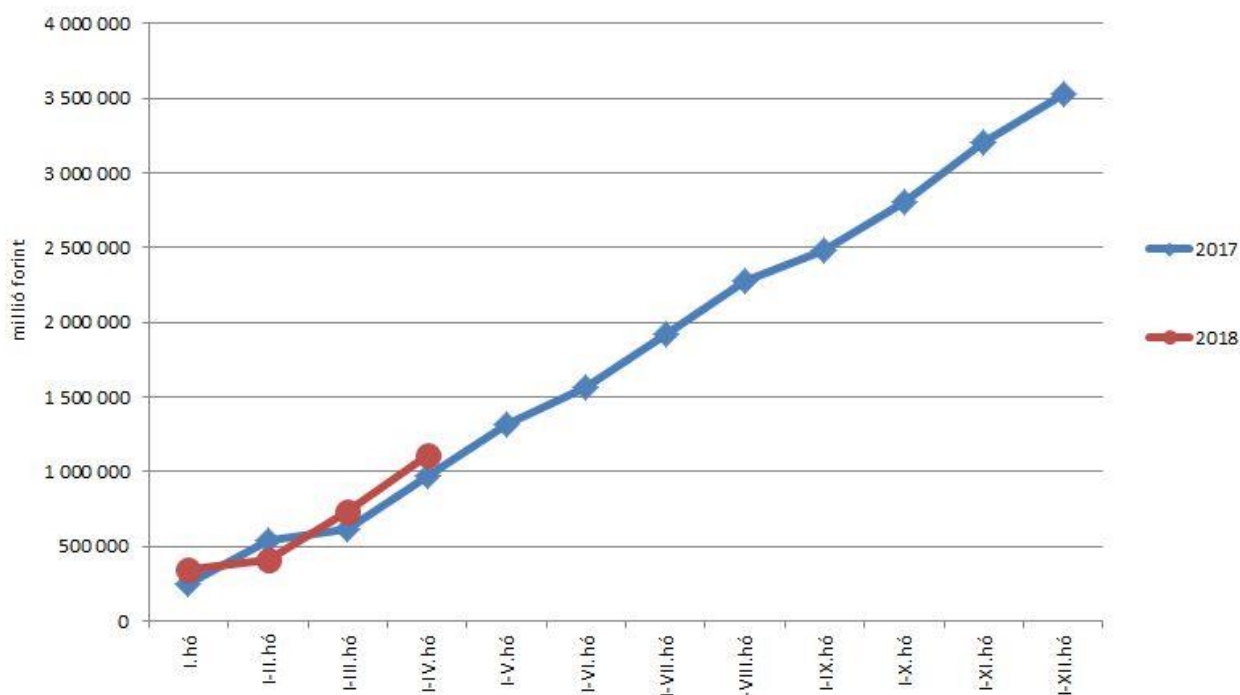
Az **egyéb központosított bevételekből** április végéig összesen 178,7 milliárd forint bevétel teljesült, amely a törvényi előírászat 38,5%-ának felel meg. Ezen belül kiemelendő az elektronikus útdíj 56,1 milliárd forintot kitevő összege.

Egyéb központosított bevételek alakulása (millió forintban)

Megnevezés	2017. I-IV. hó	2018. I-IV. hó	Eltérés	
			millió forint	%
Rehabilitációs hozzájárulás	36 067,7	41 930,2	5 862,5	116,3
Környezetvédelmi termékdíjak	24 322,8	22 582,9	-1 739,9	92,8
Vízkezelési járulék	122,4	4 895,8	4 773,4	3 999,8
Hulladéklerakási járulék	3 805,1	5 253,4	1 448,3	138,1
Elektronikus útdíj	52 387,2	56 108,6	3 721,5	107,1
Korkedvezmény-biztosítási járulék	-0,4	-0,1	0,3	25,0
Időalapú útdíj	28 096,4	29 986,4	1 890,0	106,7
Bírságok	6 000,2	15 087,1	9 086,9	251,4
Egyéb tételek összesen	1 711,1	2 889,3	1 178,2	168,9
Összesen	152 512,5	178 733,6	26 221,1	117,2

Április végéig az **általános forgalmi adóból** 1106,0 milliárd forint bevétel keletkezett a költségvetésnek, ami az egy évvel korábbi bevételnél 136,4 milliárd forinttal magasabb.

Általános forgalmi adó

A befizetések és a kiutalások alakulása a következők szerint változott:

Általános forgalmi adó bevétel alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2017. I-IV. hó	2018. I-IV. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Befizetés	1 949,6	2 130,4	180,8	109,3
Kiutalás	980,0	1 024,4	44,4	104,5
Egyenleg	969,6	1 106,0	136,4	114,1

Az idei év első négy hónapjában mind a befizetések, mind a kiutalások felülteljesültek az előző év azonos időszakához képest. A befizetések azonban kiemelkedően, több mint 180 milliárd forinttal haladták meg a 2017. évi április végi összeget. A bevétel alakulását befolyásolta, hogy egyaránt növekedett a belföldi, az import és a dohánytermékek utáni áfabevétel. A belföldi befizetések emelkedése elsősorban a kereskedelemhez és a feldolgozóiparhoz köthető. A dohánytermékek utáni bevételek előző évhez viszonyított növekedését elsősorban a magasabb cigarettaforgalom, illetve a jogszabályváltozások miatti alacsonyabb bázisévi bevétel határozta meg. Az import utáni befizetések növekedésének háttérében a forgalom bővülése áll. Az áfakiutalást jogszabályváltozás is érintette, 2018 januárjától a „jó adózók” kiutalási határideje 45 napról 30 napra csökkent. Összességében elmondható, hogy a 2018. évi áfabevétel ciklikusan alakul majd a megbízható és a kockázatos adózókkal összefüggő minősítéshez köthető kiutalási határidők miatt.

A **jövedéki adóból** származó bevétel az év első négy hónapjában 307,6 milliárd forintot tett ki, amely az egy évvel korábbi bevételnél 25,5 milliárd forinttal magasabb. A bevételek megoszlása a következők szerint alakult:

Jövedékiadó-bevétel alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2017. I-IV. hó	2018. I-IV. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Üzemanyag jövedéki adó	185,9	183,1	-2,8	98,5
Dohánygyártmány jövedéki adó	68,4	98,3	29,9	143,7
Egyéb termék jövedéki adó	27,7	26,1	-1,6	94,2
Import jövedéki adó és energiaadó	0,1	0,1	0,0	100,0
Jövedéki adók összesen	282,1	307,6	25,5	109,0

A bevételek 2018. évi alakulását befolyásolta a dohánytermékek utáni bevételek emelkedése, melynek háttérében a nagyobb forgalom, illetve a jogszabályváltozások miatti alacsonyabb bázisévi bevétel áll. Az egyéb termékek esetében a bevételek csökkenése a népegészségügyi termékadót érintő törvényi változásokhoz köthető bázisévi készletezési hatás eredménye. Az üzemanyagok utáni bevételek csökkenését a kisebb forgalom és a bázisév I. negyedében érvényes magasabb adómértékek magyarázzák.

A **pénzügyi tranzakciós illetékből** származó bevétel április végéig 78,7 milliárd forintot tett ki, amely az egy évvel korábbi bevételnél 3,9 milliárd forinttal magasabb. A növekedés háttérében a pénzforgalmi szolgáltatók és a Kincstár egyaránt magasabb befizetése áll.

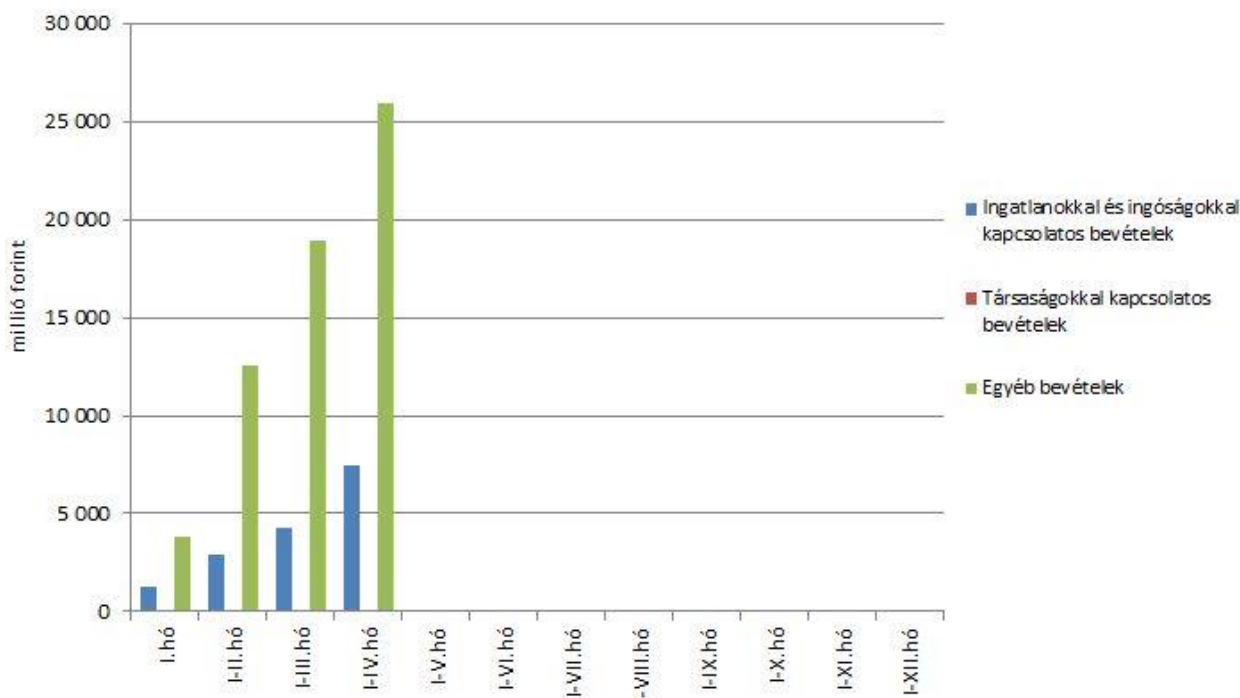
A **személyi jövedelemadó** államháztartási szintű bevétele az év első négy hónapjában 699,7 milliárd forint volt, amely 82,3 milliárd forinttal magasabb az egy évvel korábbi összegnél. A bázisidőszaktól való eltérés oka a magasabb bérkiáramlás miatti befizetésnövekedés. Az előző év azonos időszakához képest a befizetések és a kiutalások alakulását a következő táblázat részletezi:

Személyi jövedelemadó bevétel alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2017. I-IV. hó	2018. I-IV. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Befizetés	657,9	747,8	89,9	113,7
Kiutalás	40,5	48,1	7,6	118,8
Egyenleg	617,4	699,7	82,3	113,3

Az **állami vagyonnal kapcsolatos befizetések** első négyhavi összege 33,3 milliárd forint volt, melynek összetételét a következő diagram szemlélteti:

Állami vagyonnal kapcsolatos befizetések a 2018. évben

A 2018. évi költségvetési törvénnyel összhangban az uniós bevételek az idei évtől a támogatást nyújtó uniós előirányzatok helyett a költségvetés XLII. fejezetébe érkeznek, így ezek kimutatására az „**Uniós programok bevételei**” mérlegsoron kerül sor. Erre a mérlegsorra április végéig 63,7 milliárd forint bevétel érkezett, az előirányzaton a 2018. évre tervezett bevétel túlnyomó része várhatóan az év második felére koncentrálódik.

Az „Egyéb uniós bevételek” mérlegsoron belül az „**Uniós támogatások utólagos megtérítése**” soron 2018 első négy hónapjában nem keletkezett bevétel. Az idei évre tervezett bevétel éven belüli eloszlása a 2007-2013-as időszak programok zárásának függvénye.

A **szociális hozzájárulási adóból és járulékokból** származó I-IV. havi bevételek alakulását a következő táblázat mutatja be:

A szociális hozzájárulási adóból és járulékokból származó bevételek alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2017. I-IV. hó	Az alap I-IV. havi bevételén belüli aránya (%)	2018. I-IV. hó	Az alap I-IV. havi bevételén belüli aránya (%)	Eltérés	
					Mrd Ft	%
Nyugdíjbiztosítási Alap	978,4	98,9	1076,1	97,1	97,7	110,0
Egészségbiztosítási Alap	425,3	60,9	453,2	57,8	27,9	106,6
Nemzeti Foglalkoztatási Alap	122,0	76,5	63,9	66,2	-58,1	52,4
Összesen	1525,7		1593,2		67,5	104,4

A **Nyugdíjbiztosítási Alap** I-IV. havi bevételeinek döntő része, 97,1%-a a **szociális hozzájárulási adóból és járulékokból** származik. A szociális hozzájárulási adó és járulékok előző évhez viszonyított elemzésekor figyelembe kell venni, hogy megváltozott a szociális hozzájárulási adó megosztási aránya, a Nyugdíjbiztosítási Alap részesedése az előző évhez képest 71,61%-ról, 79,5%-ra emelkedett. 2018-ban megváltozott az adó mértéke is, amely a 2017. évi 22%-ról 19,5%-ra csökkent. Az I-IV. havi bevételek 97,7 milliárd forinttal haladták meg az előző év azonos időszakában befolyt szociális hozzájárulási adóból és járulékokból származó bevételeket. A bevételnövekedést a megosztási arány Nyugdíjbiztosítási Alap javára végrehajtott emelése és az előző év azonos időszakához képest bekövetkezett bruttókereset-növekedés együttes hatása eredményezte. A biztosítottak által fizetett nyugdíjjárulék – amelyet nem érint a megosztási arány módosítása – az év első négy hónapjában 51,1 milliárd forinttal magasabb összegben, 13,5%-kal nagyobb mértékben teljesült a tavalyi azonos időszakhoz képest. A jelentős mértékű bevételnövekedést a bériáramlást ösztönző kormányzati intézkedések, programok (minimálbér-emelés, szakmai bérminimum emelése, életpályaprogramok, az egészségügyben dolgozók előrehozott béremelése stb.) eredményezik.

Az **Egészségbiztosítási Alap** esetében a **szociális hozzájárulási adóból és járulékokból** származó 2018. első négyhavi bevétel az alap összes bevételének 57,8%-át tette ki, és

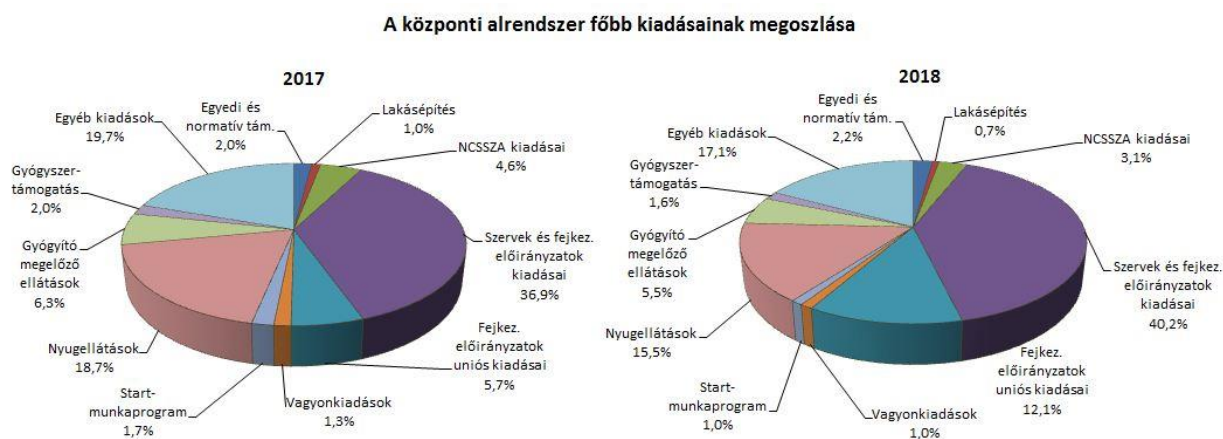
27,9 milliárd forinttal haladta meg az előző év azonos időszakában ilyen jogcímen befolyt bevételeket. Az Egészségbiztosítási Alap változatlan megosztási aránnyal részesül a szociális hozzájárulási adóból. A bevételek alakulásánál figyelembe kell venni, hogy a szociális hozzájárulási adó mértéke 2,5 százalékponttal csökkent 2018. januártól, továbbá az előző év azonos időszakához képest bruttó keresetnövekedés következett be.

Tavaly az év első négy hónapjában a **Nemzeti Foglalkoztatási Alapnak** (NFA) a szociális hozzájárulási adóból 65,4 milliárd forint bevétele származott. Az NFA 2018-tól már nem részesül e bevételből. Idén április végéig az egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulék NFA-t megillető hányada 63,9 milliárd forintot tett ki, mely 7,3 milliárd forinttal haladta meg az előző év azonos időszakának az összegét.

Az Egészségbiztosítási Alap 2018. első négyhavi összes bevételeinek 8,5%-a az **egészségügyi hozzájárulásból** származó bevétel. 2018. I-IV. hónapjában az alapnak ebből 66,7 milliárd forint bevétele keletkezett, amely a 2017. január-április havi bevételtől 1,6 milliárd forinttal maradt el. E bevétel alakulásában szerepet játszik a 22%-os mértékű egészségügyi hozzájárulás ez évi 2,5 százalékpontos csökkentése.

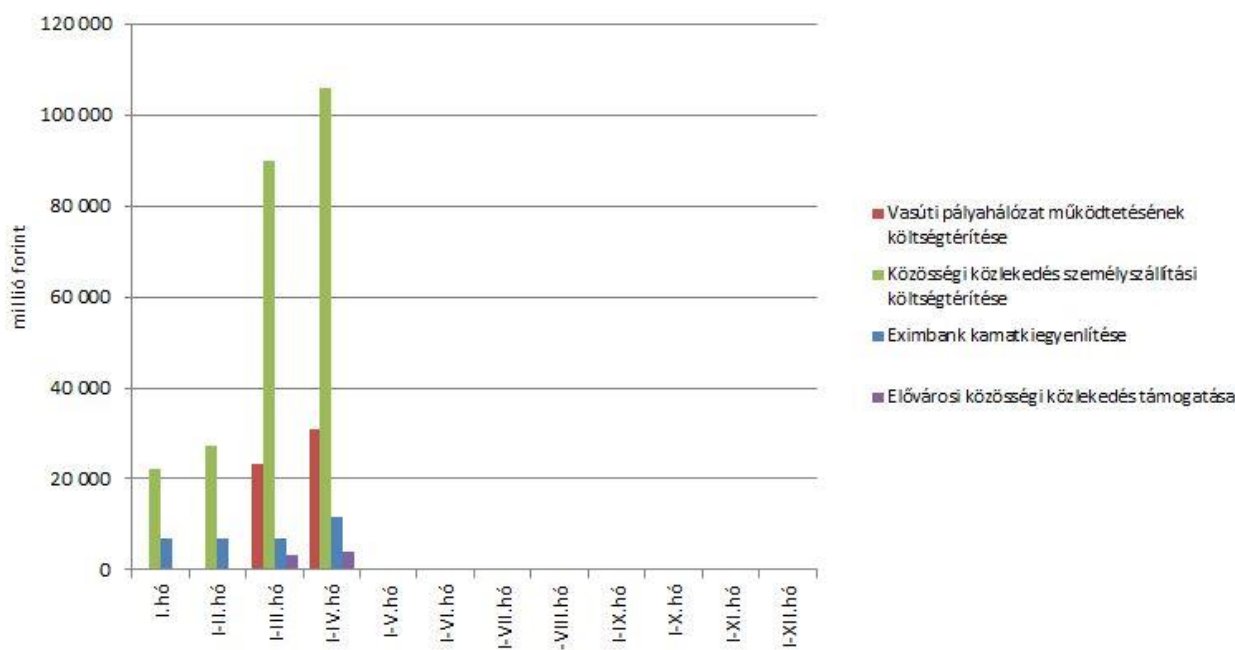
2. A FŐBB KIADÁSOK

A központi alrendszer 2018. április végi 7059,3 milliárd forint összegű kiadásai 1478,1 milliárd forinttal teljesültek magasabb összegben, mint az elmúlt év azonos időszakában, mely elsősorban a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok uniós kiadásainak előző évhez viszonyított növekedésével függ össze. Emellett a 2017. évi első négyhavi kiadásokat jelentős mértékben meghaladták a költségvetési szervek kiadásai, a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok hazai kiadásai, valamint a nyugellátásokra fordított összegek is.

Az **egyedi és normatív támogatásokra** fordított kiadások az év első négy hónapjában 152,8 milliárd forintot tettek ki, amely összeg 37,9%-kal haladta meg az előző év azonos időszakában történt teljesítés értékét. A különbség döntően a közösségi közlekedés személyszállítási, valamint a vasúti pályahálózat-működtetési költségtérítés időszakosan magasabb összegű kifizetéseire vezethető vissza. A kiadások meghatározó tételeit jelentő közösségi közlekedés személyszállítási és vasúti pályahálózat-működtetési költségtérítés, valamint az elővárosi közösségi közlekedés támogatása kapcsán közszolgáltatási szerződésekben, az Eximbank Zrt. részére nyújtott kamatkiegyenlítés esetében pedig jogszabályban meghatározott ütemezés alapján fizet az állam. A főbb tételek alakulását a következő diagram szemlélteti:

Egyedi és normatív támogatások a 2018. évben

A **lakásépítési támogatásokra** fordított kiadások az év első négy hónapjában 51,2 milliárd forintot tettek ki, amely 5,3 milliárd forinttal alacsonyabb a korábbi év azonos időszakának teljesülésénél. Az eltérést elsősorban a Családi Otthonteremtési Kedvezményt igénybe vevők létszáma, illetve a jelzáloglevelek kamattámogatásának kifutó rendszere magyarázza. Ezenfelül az árfolyam és a referenciahozamok, valamint a további konstrukciókat igénybe vevők létszámának alakulása is befolyásolta a kifizetéseket.

A **Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap** a családi támogatásokat, a korhatár alatti ellátásokat, a jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokat, valamint a különféle jogcímen adott térítéseket tartalmazza.

A főbb támogatásokat az alábbi táblázat részletezi:

A Nemzeti Család-és Szociálpolitikai Alap kiadásainak alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2017. I-IV. hó	2018. I-IV. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Családi támogatások	174,1	141,0	-33,1	81,0
<i>Ebből:</i>				
<i> családi pótlék</i>	135,9	108,2	-27,7	79,6
<i> gyermekgondozást segítő ellátás</i>	26,2	21,2	-5,0	80,9
Korhatár alatti ellátások	31,2	31,0	-0,2	99,4
<i>Ebből:</i>				
<i> korhatár előtti ellátás és táncművészeti életjáradék</i>	5,9	6,1	0,2	103,4
<i> szolgálati járandóság</i>	25,3	24,9	-0,4	98,4
Jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatások	45,1	41,9	-3,2	92,9
<i>Ebből:</i>				
<i> járási szociális feladatok ellátása</i>	21,9	21,2	-0,7	96,8
<i> fogyatékosági támogatás és vakok személyi járadéka</i>	14,4	12,0	-2,4	83,3
<i> politikai rehabilitációs és más nyugdíj-kiegészítések</i>	4,9	5,2	0,3	106,1
Különféle jogcímen adott térítések	7,9	7,7	-0,2	97,5
<i>Ebből:</i>				
<i> közgyógyellátás</i>	5,5	5,2	-0,3	94,5
Összesen	258,3	221,6	-36,7	85,8

A **családi támogatásokra** idén az év első négy hónapjában összesen 141,0 milliárd forintot fordítottak, amely a 2017. évi április végi kiadásoktól 33,1 milliárd forintra maradt el. Ezt döntően az okozta, hogy tavaly áprilisban egyes családtámogatások május havi fedezete – technikai okok miatt – átutalásra került a folyósító szerv számára. A **korhatár alatti ellátásokra** 2018. április végéig 31,0 milliárd forintot folyósítottak, mely kismértékben volt csak kevesebb az előző évben e célra kifizetett összegnél. Az adatok tartalmazzák ezen ellátások januárban végrehajtott emelésének (a nyugdíjakra vonatkozó szabályok szerint végrehajtott 3,0%-os emelés, továbbá a 2017. novemberi 0,8%-os kiegészítő emelés beépítése) a hatását is. Idén az év első négy hónapjában a **jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokra** kifizetett összeg 3,2 milliárd forintra maradt el az egy évvel korábbi kiadástól. Ebben elsősorban az játszott szerepet, hogy a fogyatékosági támogatás esetében tavaly áprilisban a folyósító szerv részére átutalásra került a májusi ellátás fedezete. A jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokon belül a legnagyobb összeget (21,2 milliárd forint) a járási szociális feladatok ellátására fordították, amely 0,7 milliárd forintra maradt el az előző évi kifizetéstől. Ebből az előirányzatból kerül folyósításra a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, az abban részesülők létszáma – köszönhetően a kedvező munkaerőpiaci folyamatoknak – csökkenést mutat. A politikai rehabilitációs és más nyugdíj-kiegészítésekre fordított összeg (5,2 milliárd forint) viszont 0,3 milliárd forintra magasabb volt az előző évi kifizetésnél. Ezeket az ellátásokat a nyugdíjakra vonatkozó szabályok szerint kell emelni, így az adatok tartalmazzák az ellátások januárban végrehajtott emelésének hatását, továbbá a XX. századi diktatúrák

áldozatainak járó, politikai rehabilitációs célú nyugdíj-kiegészítésekkel kapcsolatos kormányrendeletek módosításáról szóló 28/2017. (II. 13.) Korm. rendeletben előírt 40,0%-os emelés hatását is. A **különbéle jogcímen adott térítések**re 2018. április végéig átutalt összeg az előző évi első négyhavi teljesítésnél csak kismértékben volt kevesebb. A térítéseken belül a legnagyobb összeget, 5,2 milliárd forintot a közgyógyellátásra fizették ki.

A **helyi önkormányzatok** 2018. évi feladataihoz a hatályos költségvetési törvény 705,4 milliárd forint állami támogatást biztosít, ami a 2017. évi 641,1 milliárd forintos eredeti törvényi előirányzatnál 64,3 milliárd forinttal magasabb. E többlet szolgál fedezetül egyrészt a minimálbért és garantált bérminimumot érintő intézkedésekre és szociális hozzájárulási adócsökkentésre 19,0 milliárd forint értékben, másrészt egyéb bérintézkedésekre (pl. polgármesteri béremelésre, óvodai segítők 7+3%-os béremelésére, óvodapedagógusok minősítésének többletköltségére, szociális béremelésekre, kulturális illetménypótléokra) 25,1 milliárd forint értékben, ezenfelül egyéb feladatokra (kiemelt fejlesztési többletekre, bölcsődei feladatfinanszírozás kialakításának többlettámogatására, egyéb kisösszegű pluszforrásokra) 20,2 milliárd forint értékben.

A jelentősebb tételek alakulását a következő táblázat mutatja:

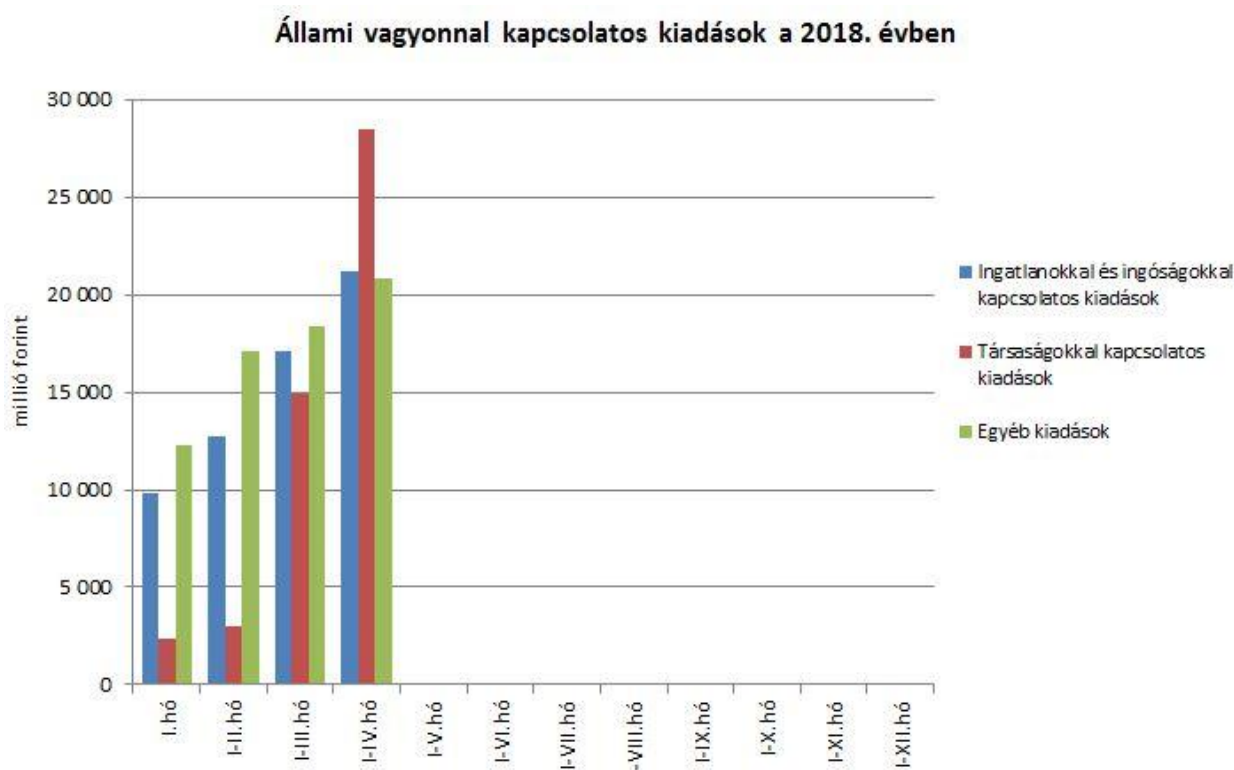
A helyi önkormányzatok támogatásának alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2017. I-IV. hó	2018. I-IV. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
A helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása	197,4	211,2	13,8	107,0
<i>A helyi önkormányzatok működésének általános támogatása</i>	53,8	55,5	1,7	103,2
<i>A települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatása</i>	60,3	62,3	2,0	103,3
<i>A települési önkormányzatok egyes szociális, gyermekjóléti és gyermekékeztetési feladatainak támogatása</i>	70,3	77,6	7,3	110,4
<i>A települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása</i>	13,0	15,8	2,8	121,5
Helyi önkormányzatok kiegészítő támogatása	2,8	2,8	0	100,0
Költségvetési szerveknél foglalkoztatottak kompenzációja	1,6	1,0	-0,6	62,5
Év közben létrejött új jogcímek kiadásai	11,8	34,4	22,6	291,5
Összesen	213,6	249,4	35,8	116,8

A „**Hozzájárulás az EU költségvetéséhez**” mérleg soron a 2018. év első négy hónapjában teljesített kiadás 109,0 milliárd forint volt, ami a törvényi előirányzat

35,2%-a. A hozzájárulás 23,4 milliárd forinttal haladta meg a 2017. év azonos időszakában teljesített összeget.

Az **állami vagyonnal kapcsolatos kiadások** első négyhavi összege 70,5 milliárd forint volt, melynek összetételét a következő diagram szemlélteti:

Az elkülönített állami pénzalapok kiadásai közül jelentősebb összeget tett ki a **Nemzeti Foglalkoztatási Alapból (NFA) finanszírozott Start-munkaprogram** kiadása, mely április végéig 67,4 milliárd forintot tett ki. Az idei kiadás az előző év azonos időszakában teljesített összegtől 29,5 milliárd forinttal maradt el.

A társadalombiztosítás pénzügyi alapjain belül nagyságrendileg kiemelkedő tétel volt a **Nyugdíjbiztosítási Alapnál a nyugellátásokra** fordított 1093,6 milliárd forint. Az I-IV. havi kifizetések tartalmazzák az év elején végrehajtott emeléseket, azaz a nyugdíjakba beépült 2017. évi novemberi 0,8%-os kiegészítő, illetve az arra számított januári 3,0%-os nyugdíjemelések összegét. Az előző év azonos időszakához képest így a költségvetés nyugdíjakra 48,4 milliárd forinttal, 4,6%-kal költött többet. Ezen belül a korbetöltött öregségi nyugdíjakra 38,7 milliárd forinttal, a nők 40 éves szolgálati jogviszonyával igényelhető ellátásra 5,3 milliárd forinttal több pénz került kifizetésre, mint az előző év azonos időszakában.

Az **Egészségbiztosítási Alap** 2018. első négyhavi összes kiadásának 28,5%-át a **pénzbeli ellátásokra** fordított összeg adta. Az ellátások részletes bemutatását a következő táblázat tartalmazza:

Az Egészségbiztosítási Alap pénzbeli ellátásokra fordított kiadásainak alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2017. I-IV. hó	2018. I-IV. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Pénzbeli ellátások	199,6	213,9	14,3	107,2
<i>Ebből:</i>				
<i>Rokkantság, rehabilitációs ellátások</i>	98,9	97,4	-1,5	98,5
<i>Gyermekgondozási díj</i>	47,5	56,3	8,8	118,5
<i>Táppénz</i>	32,1	37,0	4,9	115,3

Az Egészségbiztosítási Alapon belül a legnagyobb kiadási előirányzatot képező **gyógyító-megelőző ellátásokra** kifizetett összeg 387,7 milliárd forint volt az év első négy hónapjában, ez 34,9 milliárd forinttal több, mint a bázisidőszak kiadása. Az előző év azonos időszakához viszonyított növekedésben szerepet játszanak az egészségügyi ágazatban végrehajtott béremelések (a szakdolgozókat és orvosokat érintő 2017. novemberi béremelés, továbbá a szakdolgozók tekintetében a 2018. novemberi béremelés januárra történő előrehozása), valamint a háziorvosi és fogászati ellátás finanszírozásának növekedése. (Ez utóbbiak szerint a háziorvosi szolgálatok rezsitámogatásának havi összege 2017. II. félévében, majd ezt követően 2018 márciusában további 130-130 ezer forinttal emelkedett, a fogászati alapellátásnál bevezetésre került a havi 130 ezer forint rezsitámogatás.)

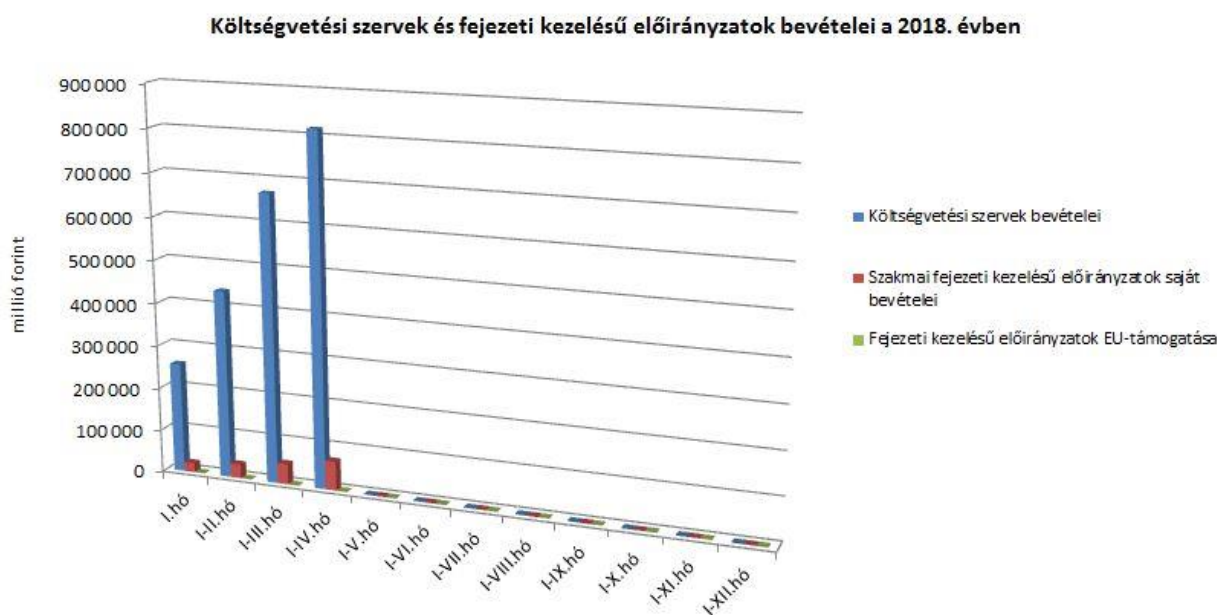
3. A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSI SZERVEK ÉS FEJEZETI KEZELÉSŰ ELŐIRÁNYZATOK ALAKULÁSA

2018 első négy hónapjában a **központi költségvetési szervek bevételei** összesen 817,2 milliárd forintot tettek ki, mely 30,8%-kal magasabb a 2017. január-április havi bevételeknél. Az intézmények bevételei közül a következő jelentősebb tételek emelhetők ki: 288,3 milliárd forint a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő által az egészségügyi intézményeknek utalt támogatás, 188,7 milliárd forint a 2014-2020 közötti kohéziós operatív programok előirányzat-felhasználási számlájáról közvetlenül érkezett bevétel, több intézmény részére, különböző projektek támogatási előlegeként, valamint 36,4 milliárd forint jóváírás az Országos Rendőr-főkapitányság részére a „Tömeges bevándorlás kezeléséhez kapcsolódó kiadások”, illetve a „Belső Biztonsági Alap” törvényi sorokról. A két év első négyhavi bevételei közötti eltérést elsősorban a 2014-2020 közötti kohéziós politikai operatív programok előirányzat-felhasználási számlájáról közvetlenül érkezett bevételek, valamint a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő által az egészségügyi intézményeknek utalt támogatás magyarázzák.

A **szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok** esetében a **hazai forrásból származó bevételek összege** 2018 első négy hónapjában 68,2 milliárd forint volt, ami 34,5 milliárd forinttal alacsonyabb az előző év azonos időszakához képest. „A 2007-2013. évek közötti operatív programok visszaforgó pénzeszközeinek felhasználása és kezelése” törvénysorra a visszaforgó pénzeszközök kötelezettségvállalással nem terhelt részének visszautalásából adódóan idén 8,4 milliárd forint bevétel érkezett, az ilyen jellegű bevétel a tavalyi év azonos időszakában ennél jóval magasabb volt. Ezenfelül 23,9 milliárd forintot tett ki az uniós fejlesztések operatív programjai előirányzat-felhasználási keretszámlájára visszautalt összeg.

A „**Fejezeti kezelésű előirányzatok EU támogatása**” mérlegsorra 2018. április végéig csak minimális összegű (0,2 milliárd forint) bevétel érkezett, mivel a 2018. évi költségvetési törvénnyel összhangban az **uniós bevételek** az idei évtől a támogatást nyújtó uniós előirányzatok helyett a költségvetés XLII. fejezetébe érkeznek, így ezek kimutatására az „**Uniós programok bevételei**” mérlegsoron kerül sor.

A 2018. évi április végi, együttesen mintegy 886 milliárd forint összegű bevételek megoszlását a következő grafikon szemlélteti:

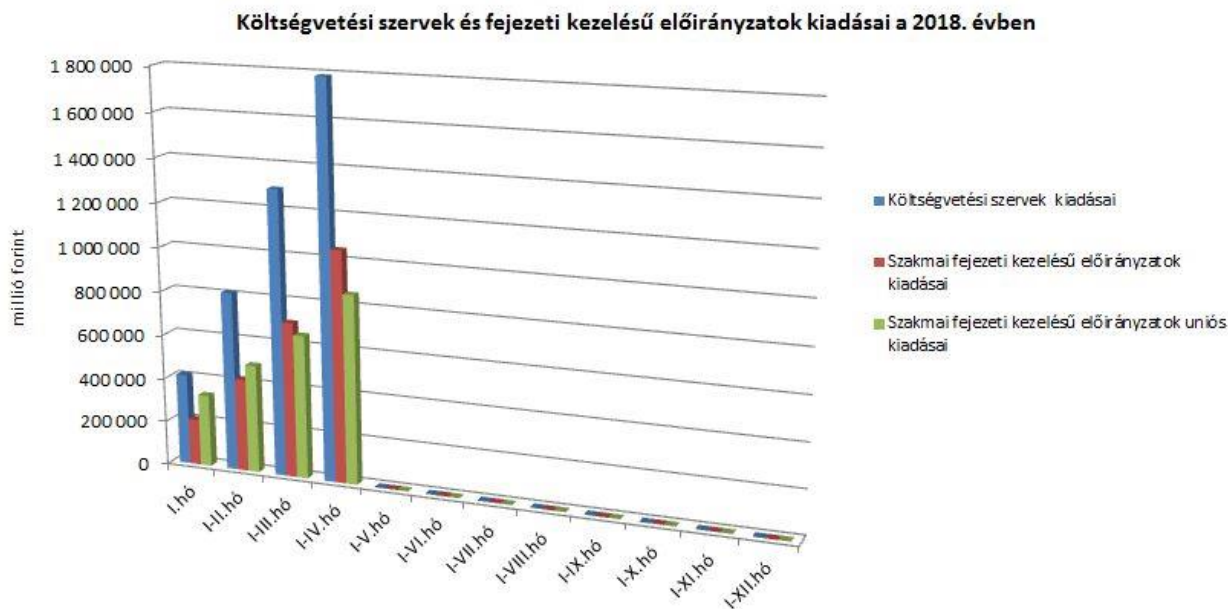
A **költségvetési szervek kiadásai** 2018 első négy hónapjában 1787,5 milliárd forintot tettek ki, amely 19,2%-kal haladta meg az előző év azonos időszakában teljesült kiadásokat. Az intézmények teljesítéséből 1044,0 milliárd forintot tett ki a személyi juttatásokra és szociális hozzájárulási adóra, a munkaadókat terhelő járulékokra kifizetett összeg, amely 119,4 milliárd forinttal magasabb az előző évi e célú kiadásnál. Ezenkívül az alábbi nagyobb összegű kifizetések történtek: 38,3 milliárd forint utalás az Országos Rendőr-főkapitányságnál (likvid pénzeszközök átadása rendvédelmi szervek részére, építési munkálatokra, objektumok kivitelezésére, gépjármű-, illetve helikopterbeszerzésre), 27,7 milliárd forint kifizetése a Magyar Államkincstárnál a 10 ezer forintos étkezési Erzsébet-utalvány nyugdíjasok, nyugdíjszerű ellátásban részesülők részére történő biztosítása érdekében, 14,1 milliárd forint kiadás a Honvédelmi Minisztérium Védelemgazdasági Hivatala központi költségvetéséből szolgáltatások kifizetésére (őrzés-védelem, üzemeltetés, karbantartás stb.), valamint 11,1 milliárd forint kifizetése a külképviseletek igazgatásánál, elsősorban devizaellátmányra.

A **szakmai fejezeti kezelésű előirányzatokon** belül a **hazai forrásból finanszírozott kifizetések** 2018. első négyhavi teljesítése 1049,2 milliárd forintot tett ki, melyek 490,5 milliárd forinttal alakultak magasabban, mint az előző év azonos időszakában. Ezen időszak teljesítéséből az alábbi tételek emelhetők ki: 131,3 milliárd forint kifizetés történt normatív finanszírozásra (köznevelési célú humánszolgáltatás és működési támogatás, nem állami felsőoktatási intézmények támogatása, hit- és erkölcsoktatás, tankönyvtámogatás, köznevelési szerződések, szociális célú humánszolgáltatások támogatása), 106,5 milliárd forint kifizetése a „Kiemelt közúti projektek” törvényi sorról, 84,9 milliárd forintot tett ki a „Modern Városok Program” keretében megvalósuló fejlesztések kifizetése, 44,5 milliárd forint kifizetése a „Közúthálózat fenntartás és működtetés” törvényi sorról, 38,2 milliárd forint kifizetése a „Tömeges bevándorlás kezeléséhez kapcsolódó kiadások” törvényi sorról az Országos Rendőr-főkapitányság, illetve a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat részére, 38,0 milliárd forint az „Autópálya

rendelkezésre állási díj”, 36,7 milliárd forint utalása az „Egyházi közösségi célú programok és beruházások támogatása” törvényi sorról, 21,6 milliárd forint a „Beruházás ösztönzési célelőirányzat” sorról kifizetett összeg, 20,2 milliárd forint az „Egészséges Budapest Program” törvényi sor kiadása, valamint 13,0 milliárd forint kifizetése az „Erzsébet gyermek- és ifjúsági tábortámogatása” törvénysorról. A két év első négy hónapjának kiadásai közötti eltérést többek között a Modern Városok Program fejlesztéseire, a „Kiemelt közúti projektek”, az „Egyházi közösségi célú programok és beruházások támogatása”, a „Közúthálózat fenntartás és működtetés”, valamint az „Egészséges Budapest Program” törvényi sorokról kifizetett összegek magyarázzák.

Az **uniós programok** előirányzatain 2018 első négy hónapjában összesen 857,2 milliárd forint kifizetés történt, amely az éves előirányzat 35,5%-os teljesítését jelenti. A legtöbb kiadást az év során eddig az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (207,2 milliárd forint), az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program (162,3 milliárd forint), valamint a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (121,1 milliárd forint) teljesítette.

A **2018. évi április végi, együttesen közel 3694 milliárd forint összegű kiadások** megoszlását a következő grafikon szemlélteti:

4. KAMATEGYENLEG

A bevételek és kiadások egyenlegeként adódó 120,3 milliárd forint összegű **nettó kamatkiadás** 95,4 milliárd forinttal lett kevesebb az előző év azonos időszakához képest, mely a kamatfizetések éven belüli eltérő lefutásával magyarázható.

A kamategyenleg összetétele (milliárd forintban)

	I-IV. hó	
	2017	2018
1. Bevétel	38,1	66,9
1.1. Forint	38,6	67,0
<i>1.1.1. Államkötvények kamata</i>	38,5	67,1
<i>1.1.2. Kincstárjegyek kamata</i>	0,1	0,0
<i>1.1.3. Repóügyletek kamata</i>	0,0	0,0
<i>1.1.4. KESZ forintbetét kamata</i>	0,0	-0,1
1.2. Deviza	-0,5	-0,1
<i>1.2.1. Devizaműveletek kamatelszámolásai</i>	-0,5	-0,1
2. Kiadás	253,8	187,2
2.1 Forint	158,0	104,2
<i>2.1.1. Forinthitelek kamata</i>	12,3	12,2
<i>2.1.2. Államkötvények kamata</i>	113,8	61,1
<i>2.1.3. Kincstárjegyek kamata</i>	31,9	30,9
<i>2.1.4. Repóügyletek kamata</i>	0,0	0,0
<i>2.1.5. Egyéb függő tételek</i>	0,0	0,0
2.2. Deviza	95,8	83,0
<i>2.2.1. Devizahitelek kamata</i>	6,3	5,1
<i>2.2.2. Devizakötvények kamata</i>	89,5	77,9
3. Kamategyenleg	215,7	120,3

II. AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS KÖZPONTI ALRENDSZERÉNEK FINANSZÍROZÁSA

1. Állományi adatok

A központi költségvetés adóssága 2018. április végéig 898,3 milliárd forinttal növekedett négy, egymást részben ellensúlyozó tényező következtében:

- **Az első tényező** a kedvező piaci helyzetben megvalósított nettó forintkibocsátás – jelentős részben a lakosságnak közvetlenül értékesített állampapírokból – 1019,7 milliárd forint összegben, ami a költségvetés éves hiányát és részben a lejáró devizaadósságot finanszírozza.
- **A második tényező** a forint árfolyamának az elmúlt év végéhez képest bekövetkezett gyengülése, amely az adósság devizában fennálló részének forintban számított nyilvántartási értékét 46,0 milliárd forinttal növelte.
- **A harmadik – előbbiekkal ellentétes, csökkentő hatású – tényező** a nettó devizatörlesztés 16,0 milliárd forint értékben.
- **A negyedik – szintén csökkentő hatású – tényező** a deviza-keresztárfolyamok változása miatt bekövetkezett mark-to-market betétállományok csökkenése 151,4 milliárd forint összegben.

Az előzetes adatok szerint április végén a **központi költségvetés forint- és devizaadóssága** az alábbiak szerint alakult:

A központi költségvetés adósságának alakulása 2018-ban, milliárd forint

	2017. december 31.		kibocsátás (növekedés)	törlesztés (csökkenés)	egyéb változás	nettó változás	2018. április 30.		változás százalékpont
	előzetes állomány	megoszlás (%)					I-IV. hónap		
1. Forint	20 689,4	77,35	4 379,9	3 360,2	0,0	1 019,7	21 709,1	78,53	1,17
1.1. Hitel	1 041,1	3,89	39,7	0,0	0,0	39,7	1 080,8	3,91	0,02
1.1.1. Külföldi	1 041,1	3,89	39,7	0,0	0,0	39,7	1 080,8	3,91	0,02
1.1.2. Belföldi	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00
1.2. Állampapír	19 648,3	73,46	4 340,2	3 360,2	0,0	980,0	20 628,4	74,62	1,16
1.2.1. Piaci értékesítésű	19 609,2	73,32	4 340,2	3 360,2	0,0	980,0	20 589,2	74,48	1,16
1.2.1.1. Kötvény	11 767,1	44,00	1 083,6	663,5	0,0	420,1	12 187,2	44,09	0,09
1.2.1.2. Diszkontkincstárjegy	1 039,2	3,89	1 173,9	959,0	0,0	214,9	1 254,0	4,54	0,65
1.2.1.3. Lakossági állampapír	6 802,9	25,43	2 082,7	1 737,6	0,0	345,1	7 148,0	25,86	0,42
1.2.2. Nem piaci értékesítésű	39,2	0,15	0,0	0,0	0,0	0,0	39,2	0,14	0,00
2. Deviza	5 782,5	21,62	185,0	200,9	46,0	30,0	5 812,6	21,03	-0,59
2.1. Hitel	929,1	3,47	108,5	109,7	7,1	6,0	935,1	3,38	-0,09
2.1.1. Külföldi	929,1	3,47	108,5	109,7	7,1	6,0	935,1	3,38	-0,09
2.1.2. Belföldi	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00
2.2. Állampapír	4 853,5	18,15	76,4	91,3	38,8	24,0	4 877,5	17,64	-0,50
2.2.1. Külföldi	4 145,9	15,50	71,3	82,0	33,2	22,5	4 168,5	15,08	-0,42
2.2.2. Belföldi	707,6	2,65	5,2	9,3	5,6	1,5	709,0	2,56	-0,08
Összesen	26 472,0	98,97	4 564,9	3 561,1	46,0	1 049,7	27 521,7	99,56	0,58
Egyéb kötelezettség	274,2	1,03	241,1	392,7	0,2	-151,4	122,9	0,44	-0,58
MINDÖSSZESEN	26 746,2	100,00	4 806,0	3 953,8	46,2	898,3	27 644,5	100,00	0,00

Megjegyzés: a táblában szereplő tizedes eltérések kerekítésből adódnak.

A központi költségvetés devizaadóssága április végéig 30,0 milliárd forinttal 5812,6 milliárd forintra növekedett az elmúlt év végéhez képest. A devizaadósság részaránya a 2017. év végi 21,6%-os szintről 21,0%-os szintre csökkent a teljes adósságon belül.

A költségvetés forintadóssága április végéig 1019,7 milliárd forinttal nőtt, és 21 709,1 milliárd forintot tett ki, a forintrészarány elérte a teljes államadósság 78,5%-át. 2017 decemberében ez az arány 77,4% volt.

2018. április végén a lakossági állampapírok állománya 7148,0 milliárd forintot tett ki, ami 345,1 milliárd forintos növekedést jelent 2017. december vége óta. Ez döntően három tényezőre vezethető vissza. A lakossági ügyfelek által vásárolható, egy évnél hosszabb futamidejű Prémium Magyar Állampapír és a Bónusz Magyar Állampapír együttes állománya 2018. április végén 272,1 milliárd forintos ez évi növekedés hatására 2729,6 milliárd forint volt. A kétéves futamidejű, fix kamatozású állampapír állománya 83,5 milliárd forint összegű növekedése következtében 460,3 milliárd forintra emelkedett április hó végéig. Az Egyéves és a Féléves Magyar Állampapírok állománya 3441,2 milliárd forintot tett ki április végén, amely a forgalmazás során bankokhoz került lakossági állampapírok visszavásárlása következtében 20,4 milliárd forinttal volt alacsonyabb a 2017. év végi állománynál.

A külföldi befektetők állampapír állománya áprilisban 54,3 milliárd forinttal emelkedett az előző hónaphoz képest. A külföldi állomány 95,5%-a, 3475,8 milliárd forint államkötvény és 4,5%-a, 165,6 milliárd forint diszkontkincstárjegy. A külföldi állomány átlagos hátralévő futamideje április végén 5,2 év volt, amely kismértékű csökkenést jelent az előző hónap végéhez képest.

A deviza-államadósság kockázatainak csökkentése érdekében az ÁKK Zrt. swapműveleteket köt, amiből az adósságállomány részét képezik az ezen ügyletek után az ÁKK Zrt.-nél elhelyezésre kerülő fedezeti összegek (az ún. mark-to-market betétek) az egyéb kötelezettségek soron. Az elmúlt években az egyéb devizák (főként az USD) jelentősen felértékelődtek az euróhoz képest, az emiatt keletkező többletadósságot viszont a swapkötéssel sikerült kizárni. A vizsgált időszakban az egyéb kötelezettségek állománya 151,4 milliárd forinttal csökkent az euró ez évi felértékelődése következtében, és április végén az állomány 122,9 milliárd forintot tett ki, ami a teljes államadósság 0,4%-át teszi ki.

2. Kamatok, hozamok alakulása

A *diszkontkincstárjegyek* áprilisi aukcióin a havi átlagos fedezettség az előző havi 1,6-ről 2,3-ra emelkedett. A *kötvényaukciókon* a fedezettség az előző havi 2,7-ről 2,4-re csökkent.

A *3 hónapos diszkontkincstárjegy* utolsó áprilisi aukcióján a hozam az egy hónappal korábbi aukcióhoz képest 1 bázisponttal emelkedett, és 0,05%-ot tett ki. A *12 hónapos kincstárjegy* utolsó áprilisi aukcióján a kialakult átlaghozam 0,06% lett, amely 1 bázisponttal magasabb a márciusi értéknél.

A *3 éves kötvényaukción* a hozam 0,74%-ot tett ki, amely 5 bázisponttal maradt el az utolsó márciusi aukción kialakult átlaghozamtól. Az *5 éves kötvény* utolsó áprilisi aukcióján az átlaghozam 1,29%-ot ért el, amely 7 bázisponttal magasabb az utolsó

márciusi aukcióhoz képest. A *10 éves kötvényaukción* 2,54%-os átlaghozama 9 bázisponttal alacsonyabb, mint a legutóbbi márciusi aukción kialakult átlaghozam.